

Riksdagens protokoll

2009/10:66

Fredagen den 29 januari

Kl. 9.00 – 10.42

Protokoll
2009/10:66

1 § Ledighet

Andre vice talmannen meddelade att *Liza-Maria Norlin* (kd) ansökt om fortsatt ledighet under tiden den 1 februari–28 februari.

Kammaren biföll denna ansökan.

Andre vice talmannen anmälde att *Jan Erik Ågren* (kd) skulle fortsätta att tjänstgöra som ersättare för *Liza-Maria Norlin*.

2 § Anmälan om kompletteringsval till utskott

Andre vice talmannen meddelade

att Kristdemokraternas riksdagsgrupp anmält *Jan Erik Ågren* som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet och näringsutskottet under *Liza-Maria Norlins* fortsatta ledighet samt

att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält *Greger Tidlund* som suppleant i skatteutskottet under *Fredrik Olovssons* ledighet.

Andre vice talmannen förklarade vald under tiden den *1 februari–28 februari* till

suppleant i miljö- och jordbruksutskottet

Jan Erik Ågren (kd)

suppleant i näringsutskottet

Jan Erik Ågren (kd)

Andre vice talmannen förklarade vald under tiden den *1 februari–31 maj* till

suppleant i skatteutskottet

Greger Tidlund (s)

Svar på
interpellationer

Anf. 1 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Per Bolund har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att den kooperativa vindkraften ska överleva och få en positiv utveckling i Sverige.

Jag delar Per Bolunds uppfattning att andelsägandet är betydelsefullt eftersom det kan bidra till en ökad acceptans för vindkraft.

Utbyggnaden av vindkraften stöds i dag framför allt via systemet med elcertifikat. Produktionen av förnybar el från vindkraft har mer än fördubblats de senaste tre åren. År 2009 byggdes mer vindkraft än något tidigare år.

Sedan alliansregeringen tillträdde har vi genomfört ett stort antal förbättringar av möjligheterna att bygga ut vindkraften, bland annat genom att förenkla tillståndsprocessen och reglerna för nätanslutning. Genom budgetpropositionen för 2009 tillfördes dessutom utökade medel för bland annat länsstyrelser och miljödomstolar för att möjliggöra en snabbare handläggning av vindkraftsprövningar.

Regeringen har högt ställda mål för förnybar energi. I den energiproposition som överlämnades till riksdagen i mars förra året föreslogs att andelen förnybar energi år 2020 ska vara minst 50 procent av den totala energianvändningen. Samtidigt gjordes bedömningen att ett nytt mål i elcertifikatssystemet bör sättas till 25 terawattimmar till år 2020 jämfört med läget år 2002. En utgångspunkt för att nå dessa mål på ett kostnadseffektivt sätt är att styrmedlen så långt som möjligt är generella. Elcertifikatssystemet skapar möjligheter för en ökad förnybar elproduktion oberoende av anläggningarnas teknik och storlek. Den långsiktiga lönsamheten för investeringar i ny förnybar elproduktion avgörs av priset på el och elcertifikat. Förslagen innebär en kraftig höjning av ambitionsnivån och syftar till att det även i framtiden ska vara lönsamt för bland annat privatpersoner att investera i vindkraft.

Sammantaget anser jag att detta visar att regeringen arbetar målmedvetet för att skapa goda möjligheter för investeringar i såväl småskalig som storskalig vindkraft oavsett formerna för ägandet. Därmed skapas även förutsättningar för en positiv utveckling av kooperativ vindkraft.

Anf. 2 PER BOLUND (mp):

Fru talman! Jag får tacka näringsministern för svaret även om jag hade hoppats på lite mer. Man blir lite förvirrad när näringsministern säger att andelsägandet är betydelsefullt men samtidigt inte är beredd att vidta några som helst åtgärder för att rädda den kooperativa eller andelsägda vindkraften.

Jag säger "rädda" därför att situationen för andelsägd vindkraft är akut i Sverige som det ser ut just nu. Tidigare har den andelsägda vindkraften stått för ungefär 10 procent av vindkraft i Sverige. Det har varit ett ganska viktigt bidrag inte minst, precis som näringsministern påpekar, för att öka acceptansen även för annan vindkraft i Sverige.

Intresset för att vara ägare i ett kooperativt vindkraftverk har varit stort, och trenden har varit väldigt snabbt ökande. Det har varit en snabb ökning av den kooperativa vindkraften. Men för drygt ett år sedan kom Skatteverket med en ny regeltolkning om en befintlig skatt som man började ta ut på just kooperativa vindkraftverk. Det har fått fullständigt förödande effekter för den kooperativa vindkraften i Sverige.

Intresset för vindandelar har fullständigt rasat under 2009 jämfört med 2008. Antalet anmälningar från människor som vill gå in och investera i förnybar vindproduktion i kooperativ form har minskat med upp till 95 procent. Av 20 kunder som fanns 2008 finns en kvar 2009, och 19 har försvunnit. Det är så klart en fullständig katastrof för vilken marknad som helst. Men för just den här marknaden som är så viktig för att vi ska få ökad förnybar elproduktion är det extra allvarligt.

Mitt intryck när jag läser svaret är att näringsministern inte verkar inse vidden av hur dåligt det går för andelsägd vindkraft i Sverige. Vi ser i andra länder hur den andelsägda vindkraften är ett väldigt viktigt bidrag till utvecklingen av förnybar energi. I till exempel Danmark har man mer än 150 000 hushåll eller individer som har gått in och investerat i kooperativ vindkraft.

Den utvecklingen var på väg också i Sverige, och det var väldigt positivt. Men sedan kom tolkningen från Skatteverket. Då var vi många som trodde att regeringen skulle rätta till misstaget och att man snabbt skulle inse vilka konsekvenser det skulle få och vidta åtgärder för att minska skattens skadeverkningar på något sätt.

Det är den sorgligaste biten i hela historien. Det hade räckt med så lite. Det hade räckt med ett snabbt uttalande från näringsministern att konsekvenserna var oacceptabla och att regeringen direkt skulle se över vad det skulle få för konsekvenser och vilka åtgärder man skulle kunna vidta.

Om näringsministern hade gjort det hade man kunnat lugna marknaden och alla de människor som hade ett intresse av att gå in och investera i andelsägd vindkraft, men inget sådant besked har kommit. Näringsministern tycks i stället helt ha undvikit debatten och inte varit närvarande trots att det ändå är näringsministern som har ansvaret för energifrågor i regeringen och borde vara den naturliga parten att föra en diskussion med.

Genom tystnaden har näringsministern låtit hela branschen för andelsägd vindkraft i princip dö ut i Sverige. Det är en av de viktigaste frågorna. Varför har näringsministern inte gjort någonting för att försöka lösa problemet? Jag utgår från att det inte kan vara en ekonomisk fråga. Uttagsskatten skulle som mest, om man är positiv, inbringa ungefär 10 miljoner till statskassan. Det är mycket, men det är försumbart för Sverige som nation. Det kan inte vara av ekonomiska skäl man väljer att inte agera.

Näringsministern är oss svaret skyldig. Varför har man inte valt från regeringens sida att vidta några åtgärder? Det räcker inte med att upprepa, som näringsministern gör i svaret, de åtgärder som man har vidtagit för vindkraften i stort. Det har uppenbart inte lett till några positiva effekter för den kooperativa vindkraften. Den håller på att slås ut. Därför behövs det åtgärder som är riktade mot just den delen. Varför kommer inga besked, Maud Olofsson?

Anf. 3 ROGER TIEFENSEE (c):

Fru talman! Det byggs vindkraft som aldrig förr i Sverige. År 2009 blev med bred marginal ett rekordår. Över 200 vindkraftverk, med en kapacitet på mellan 450 och 500 megawatt tillsammans, har byggts under förra året i landet. Det är en fördubbling jämfört med 2008. Enligt Mattias Rapp, som är vd för Svensk Vindenergi, har vi nu nått den utbyggnadstakt som krävs för att nå de svenska åtagandena om förnybar el i EU fram till 2020. Jag tycker att det är en glädjande utveckling. Jag hoppas att också Per Bolund gläds åt det.

Så sent som den 15 juni förra året sade Per Bolund så här i kammaren: ”Man kan ändå konstatera att vindkraftsbranschen har drabbats mer av lågkonjunkturen än många andra branscher, och det måste bero på något. Uppenbarligen räcker inte regeringens styrmedel och det regelverk som vi har i dag till för att hjälpa vindkraften ur svackan.”

Jag tycker att Per Bolund ska ta tillfället i akt och erkänna att han hade fel då. Han drog en förhastad slutsats. År 2009 blev ett rekordår. Per Bolund målade fan på väggen, om man får säga så i kammaren. Man kan konstatera att vindkraftsbranschen stod stark i den värsta lågkonjunktur vi har sett i modern tid.

Fru talman! Per Bolund har däremot rätt i en del, och det är att antalet sålda andelar i vindkraftskooperativ har minskat kraftigt. Det oroar mig. Jag anser att vindkraftskooperativ har en väldigt viktig roll för att skapa ett folkligt engagemang och en acceptans för vindkraftsutbyggnad generellt sett.

Frågan är då hur man löser det problem som har uppstått mycket till följd av att Skatteverket har börjat tillämpa befintliga regler. Det är bra att Per Bolund säger att det är befintliga regler. Det är inga nya regler som regeringen har hittat på, utan det är befintliga regelverk inom kooperativ beskattning som man har börjat tillämpa också på vindkraftskooperativ.

Det duger inte att säga att vi inte ska ha någon uttagsskatt och att vindkraftskooperativ ska undantas. Det håller inte, för då kommer vi garanterat att få EU på oss. EU:s statsstödsregelverk kommer att slå ned som amen i kyrkan. Det innebär en ny osäkerhet för en bransch som behöver långsiktighet och säkerhet. Kan man då hitta någonting annat? Centerpartiet har, i nära dialog med vindkraftskooperativen och LRF som förstår den kooperativa beskattningen generellt, tittat på om man kan skapa en generell alternativregel som innebär att den som satsar ett stort kapital i ett vindkraftskooperativ får göra ett skäligen avdrag för det. I dag får man bara göra avdrag för omsättningen i en kooperativ förening. Just för vindkraftskooperativ är omsättningen liten och det insatta kapitalet stort. Skulle man skapa en generell alternativ regel som säger att man får göra avdrag mot insatt kapital i stället skulle man i princip neutralisera effekten av uttagsbeskattningen.

I debatten här lyfte Per Bolund fram Danmark. Det är värt att notera i kammarens protokoll att Danmark har uttagsbeskattning på kooperativ vindkraft. Det är inte det som är problemet. Vi måste sluta snacka ned, för det gör också branschen själv, den kooperativa vindkraften. Man har byggt det på att den skulle vara skattebefriad. Nu måste vi hitta en alternativregel. O2 Vindel har till exempel tyckt att den alternativregel som Centerpartiet har lyft fram är en bra lösning.

Anf. 4 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag tycker att det är rätt anmärkningsvärt att Per Bolund, som har ett engagemang i miljöfrågorna, snackar ned vindkraften, precis som Roger Tiefensee säger. Är det inte det ena, så är det det andra. Jag trodde att den övertygelse i miljöfrågorna som Per Bolund har skulle leda till att han använde lite försiktigare ord och var lite gladare över de positiva saker som händer. Jag tror att Per Bolund har politiska motiv för att snacka ned detta. Han tycker att det är otroligt besvärande att den här regeringen gör mer än vad som hände under den tid när Miljöpartiet hade något inflytande. Jag tror att det är den bakomliggande orsaken. Jag tycker att det är tråkigt.

Jag skulle tycka att det var väldigt roligt om Per Bolund och Miljöpartiet uppskattade att vi faktiskt har en större vindkraftsutbyggnad än någonsin. Det borde vi kunna förenas kring därför att vi tycker att den här kraftkällan är bra. Jag tror att det spelar roll om man pratar positivt om vindkraftsutbyggnaden eller inte. Det har Per Bolund rätt i, och det har jag ägnat mig åt hela tiden. Jag har försökt att beskriva alla de saker som vi gör på den positiva sidan. Det handlar om elcertifikatssystemen, tillståndsgivningen som vi snabbar på, bättre och enklare anslutningar, utbyggnad av kraftnäten och så vidare. Det är viktiga signaler. Jag har haft överläggningar med bankerna för att de ska förstå certifikatsystemet och kunna läsa marknaden på ett bättre sätt. Vi behöver göra många saker för att vindkraften ska byggas ut.

Jag tror att det är väldigt viktigt att vi som ledande politiker också berättar sanningen och inte bara svartmålar. I det här fallet tolkar jag det så att det bara sker av politiska skäl och inte därför att man vill vindkraften väl.

Det är precis som Roger Tiefensee säger att uttagsbeskattningen är en lagstiftning som har funnits sedan 1928. Den har funnits väldigt länge. Det blir väldigt konstigt att undanta just vindkraft från detta. Vi skulle få EU på oss om vi skulle göra den här förändringen, precis som Roger Tiefensee säger.

Vad gör man då? Det är klart att regeringen följer allt det som händer när det gäller vindkraften, inklusive det som händer efter uttagsbeskattningen och hur kooperativen påverkas. Därför tycker jag att det är bra att Roger Tiefensee beskriver vad man gör här i riksdagen för att hitta alternativa lösningar. Vi för en dialog för att kunna hitta bra lösningar.

Jag noterar dock att Miljöpartiet inte har kommit med ett enda förslag. Jag lyssnade väldigt noga på vad Per Bolund sade, men det kom inte ett enda förslag. Det finns inget enklare att göra i en politisk roll än att bara klaga, Per Bolund. Det är svårare att hitta lösningarna. Jag har levererat en massa lösningar för att öka vindkraftsutbyggnaden. Det har resulterat i att vi har en rekordstor utbyggnad just nu. Per Bolund klagar över en massa saker men har faktiskt inte något bra track record i det här sammanhanget.

Utnyttja gärna tiden! Jag är beredd att lyssna också på Per Bolund om han har goda förslag och idéer om detta. Vi har en gemensam ambition. Vi vill ha mer vindkraft. Vi vill ha fler som investerar, inklusive kooperativen. Välkommen att presentera förslagen!

Anf. 5 PER BOLUND (mp):

Fru talman! Det här blev en lustig debatt som handlar om mitt engagemang för vindkraften snarare än om det verkliga problemet, det vill säga hur situationen ser ut. Vi borde kunna vara överens om att den kooperativa vindkraften går väldigt dåligt i Sverige. Den förlorar 95 procent av sina intresserade kunder. Det vore intressant om vi kunde föra en diskussion om det.

Men om ni nu vill prata om min inställning till vindkraften kan vi absolut göra det. Jag tror inte att någon, utom mina mest intensiva politiska opponenter, skulle påstå att jag svartmålar förnybar energi i någon form eller att jag på något sätt är negativt inställd till det. Det är fullständigt nonsens. Jag tror att jag tvärtom mer än i princip någon annan har kämpat både för vindkraft och för andra former av förnybar energi.

Anledningen till att jag har väckt den här frågan om andelsägd vindkraft är just att jag ser med väldigt stor oro på den utveckling som sker. Jag skulle vilja att regeringen vidtog fler aktiva åtgärder. Skillnaden mellan mig och Maud Olofsson eller mellan Miljöpartiet och Centerpartiet är att vi vill mer. Vi vill ha bättre villkor för den förnybara energin. Vi vill ha mer stöd och en snabbare utbyggnadstakt än vad regeringen har åstadkommit. Jag kan förstå att det är svårt för regeringsföreträdare att acceptera det, men det är så det ser ut.

Näringsministern lyssnar väldigt dåligt på den debatt som har varit. Jag har varit uppe här i kammaren ett antal gånger och debatterat, framför allt med finansministern men även med företrädare för näringsministerns eget parti. Under debattens gång har vi lyft fram flera olika alternativa lösningar. Det viktigaste för oss är inte vilken lösning som kommer fram utan att det kommer fram en lösning och att regeringen försöker göra någonting över huvud taget. Tyvärr har det inte hänt än så länge.

Vi har diskuterat möjligheten att ha ett undantag. Det finns redan undantag på energiområdet, till exempel för lantbrukare som använder biobränsle från gården till att värma upp sitt eget hus. Det finns undantag från just uttagsskatten. Det har uppenbarligen gått tidigare, och man kunde ju försöka. I stället för att kapitulera och säga att EU kommer att säga nej, hypotetiskt, väljer man att inte göra någonting över huvud taget. Det är en väldigt, väldigt passiv och tråkig hållning.

Centerpartiet är ett parti som brukar förknippas med en positiv inställning både till kooperativ och till vindkraft. Nu när den andelsägda vindkraften har enorma problem i Sverige sker mycket lite. Det är förvånande att det ska behöva ta ett år för Centerpartiet att ens börja skissa på några förslag. Än så länge har vi inte sett någonting av det. Uppenbarligen är regeringen inte överens eftersom Maud Olofsson inte tar upp några förslag i sitt svar på min interpellation. Det ska bli intressant att följa diskussionen inom alliansen och se om det kommer något förslag under den här mandatperioden.

Även om förslag kommer är problemet redan här. I och med att det tog ett och ett halvt år innan man ens började fundera på att komma med några förslag har marknaden i princip slagits ut. Den kärnfråga som jag fortfarande inte fått något svar på, Maud Olofsson, är varför ni inte gjort någonting hittills. Varför har det tagit så lång tid innan ni ens börjat acceptera att det är ett problem?

Jag kan notera att Centerpartiets riksstämman reagerat. De verkar ha tröttnat på regeringens passivitet. På riksstämman i maj beslutade man nämligen att det snarast bör göras en översyn av regelverket beträffande kooperativ vindkraft. En annan intressant fråga till Maud Olofsson är därför: Vad har näringsministern gjort för att uppfylla centerstämmans förslag, eller krav, på att man ska se över regelverket? Än så länge har vi inte sett någonting av det.

Det är tråkigt att företrädare för regeringspartierna nu väljer att försöka gå till personangrepp och ifrågasätta motståndarnas vilja att stödja förnybar energi, i stället för att svara på de sakfrågor som är uppe till debatt. Frågan till Maud Olofsson kvarstår: Varför har ni inte gjort någonting hittills och kommer det några konkreta förslag från den samlade regeringens sida när det gäller kooperativ vindkraft?

Anf. 6 ROGER TIEFENSEE (c):

Fru talman! Jag tror att det i en sådan här debatt är viktigt att komma med konkreta förslag. Per Bolund säger att han och Miljöpartiet vill ha bättre villkor. Okej, men det enda konkreta förslag jag tycker mig höra här, och som Per Bolund refererat till tidigare, är att man ska göra ett undantag för uttagsbeskattningen.

Jag menar att det inte håller. Undantag kan man göra med motiveringen att omfattningen är så pass ringa. Därmed har Per Bolund själv sagt att kooperativ vindkraft ska förbli en liten företeelse, och det är inte bra. Han sätter alltså själv ett glastak för den kooperativa vindkraften. Jag tror att det är bättre att hitta en generell regel för beskattning av kooperativa företag, som också är bra för de kooperativa vindkraftsföretagen. Den ska vara generell. Då behöver man inte få problem med statsstödsreglerna.

Vi har jobbat med detta. Centerstämmans uttalande att vi ska söka möjligheter och se över regelverket. Det är precis det vi har gjort. Det hela är inte så enkelt. Det första var att man kanske skulle öka avdragsrätten generellt. Då skulle det bli som med konsumkooperativen, som fick mycket pengar, om man satsade många hundra miljoner för att lösa ett litet problem.

I sökandet efter lösningar och i dialog med O2 Vindel och andra intressenter har vi nu funnit möjligheten att göra en generell förändring, att man ska kunna göra avdrag mot insatt kapital. Därmed neutraliserar man effekten av uttagsbeskattningen. Bejaka det, Per Bolund, i stället för att söka möjligheter som egentligen innebär att du inte vill se att kooperativ vindkraft ska utvecklas, eftersom ett sådant undantag förutsätter att det ska bli en liten, marginell företeelse.

Anf. 7 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag menar inte att Per Bolund är negativ till vindkraft. Det tror jag inte, utan där tror jag att vi har ett gemensamt intresse. Det Per Bolund är negativ till är att den nuvarande regeringen lyckas bättre än som skedde då han hade ett inflytande. Det finns, menar jag, politisk taktik bakom det Per Bolund säger och hur han uttalar sig. Det är tråkigt. Om vi båda vill att vindkraften ska byggas ut ska vi vara ärliga i vår beskrivning av hur situationen ser ut.

Jag beskriver vad regeringen har gjort när det gäller elcertifikatssystem och anslutningar och när det gäller att förenkla regelverken, att ge pengar till länsstyrelserna så att de kan hantera frågan, att se över plan- och bygglagen så att vi inte får lika mycket överklaganden som hittills samt att ge Svenska kraftnät ökade resurser eller utöka tillstånden för att bygga ut nät så att vi kan klara det hela och att jobba nordiskt och europeiskt för allt detta.

Alla dessa åtgärder har jag vidtagit och det har inneburit en rekordtakt i vindkraftsutbyggnaden. Det är bara det jag försöker beskriva. Sedan kommer det att dyka upp saker och ting som gör att det hakar upp sig, hur elcertifikatssystemet ser ut framöver och annat. Det handlar hela tiden om många olika saker; det vet man som minister. Vi försöker ständigt lösa problem för att åstadkomma en bättre ordning.

Jag vill också för sakens skull vara ärlig med att redogöra för vad de olika förslagen kan leda till. Det är därför uttagsbeskattningen, precis som Roger Tiefensee så tydligt beskrev, inte är en framkomlig väg, utan man måste försöka titta på andra vägar. Roger Tiefensee beskrev väldigt väl hur Centerpartiet, i samråd med organisationerna, har tagit fram förslag. Det är så ett långsiktigt strategiskt politiskt arbete går till.

Jag har noga lyssnat på Per Bolund – också den här gången. Ett enda förslag kommer från Per Bolund, nämligen om undantag i uttagsbeskattningen. Det är det enda förslag jag hört. Om Per Bolund och Miljöpartiet har fler förslag – varsågod och presentera dem i så fall. Det finns inget bättre tillfälle. Jag pratar gärna uttagsbeskattning, men jag vill också höra om Miljöpartiet har några idéer eller om det här bara är en allmän klagan. Nu finns det tillfälle att i det sista inlägget berätta vad Miljöpartiet vill.

Som sagt, jag kämpar varje dag för att få en bättre miljö för det förnybara. Jag lyckas också med det eftersom så mycket byggs ut. Med den utbyggnadstakt vi nu har på det förnybara kommer vi att få ett överskott av el, vilket är oerhört positivt. Vi får även det tredje benet i elproduktionen, något som vi så väl behöver.

Inte minst visar vinters diskussioner om elpriser på behovet av ett tredje ben, som är det förnybara. Det har tidigare saknats. Med en ny regering och med Centerpartiet som ansvarigt för energipolitiken har vi lyckats minska belastningen på kärnkraft och vattenkraft och fått mer av det förnybara. Men mer måste till, och jag tror att vinterns kyla också visar att om vi har ett tredje ben att stå på skapar vi större trygghet i elförsörjningen.

Genom alla de åtgärder som har vidtagits har utbyggnaden ökat kraftigt, och det är jag oerhört stolt och glad över. Det hoppas jag att Per Bolund också är.

Anf. 8 PER BOLUND (mp):

Fru talman! Näringsministern nämner igen åtgärder som regeringen har vidtagit för att förbättra för den förnybara energin. Det gjorde näringsministern också i sitt första inlägg. Det är positivt, och vi har aldrig någonsin protesterat eller varit emot de åtgärderna. Tvärtom har vi föreslagit att man i stället ska öka takten, ha ökade kvoter i certifikatssystemet, ökade målsättningar. Det är i så fall snarare det striden gäller, inte att vi på något sätt skulle vara negativa till att det byggs vindkraft. Det är vi definitivt inte.

Om vi nu ska diskutera andra lösningar har vi, som sagt, från Miljöpartiets sida flera olika förslag. Ett förslag gäller undantag, som jag tidigare nämnde. Ett annat förslag som vi diskuterat är att man kunde göra avdrag för privatpersoner som investerar i förnybar energiproduktion. Det skulle kunna vara en möjlighet att kompensera för uttagsskatten.

Man skulle också kunna se över frågan om marknadspriset eftersom det är Skatteverkets tolkning av vad som är ett marknadspris som gjort att uttagsskatten blivit så allvarlig. Det finns alltså flera olika alternativ. Problemet är att regeringen inte valt något alternativ alls. Man har inte gjort någonting.

Problemet för Maud Olofsson är också att trots de åtgärder som nämns i debatten kvarstår faktum: Den kooperativa vindkraften går extremt dåligt. 19 av 20 kunder har försvunnit under de år som Maud Olofsson varit näringsminister. Det måste väl regeringen uppfatta som ett problem. Än så länge har vi inte sett några förslag från regeringens sida. Nu får vi hoppas att den process som verkar ha inletts leder fram till någonting, men med tanke på det track record som regeringen hittills haft beträffande kooperativ vindkraft vågar jag inte riktigt tro på det. Jag kan dock säga att om det händer blir jag väldigt glad.

Jag skulle vilja att Maud Olofsson förklarade varför man från regeringens sida inte agerat tidigare. Det har varit tydligt under ganska lång tid att det här skulle hända. Så snart Skatteverket började tillämpa uttagsskatt på kooperativ vindkraft började marknaden vika. Det har varit känt länge.

Det hade behövts ett snabbt ingripande från regeringens sida för att stoppa det fria fall som den här marknaden har befunnit sig i. Men det har inte kommit. Varför har det inte hänt någonting?

Anf. 9 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag tror att det är extremt viktigt att vi som vill ha förnybart och vindkraft också pratar väl om det. Tyvärr är det så att en del av det som Per Bolund har ägnat sig åt den senaste tiden alldeles i onödan har skrämmt investerare. Det tycker inte jag har varit något positivt.

Det är väldigt viktigt att vi beskriver den verklighet som faktiskt finns. Det är vettigt att investera i vindkraft i dag, också i kooperativ vindkraft. Vid en jämförelse är det klart att dagens situation är sämre än om man vore undantagen från uttagsbeskattningen. Men det är inte så att det är en dålig affär. Det är en bra affär att investera i vindkraft. Den är långsiktig och klimatsmart, och det är bra avkastning.

Om vi vill ha mer vindkraft måste vi allihop vara försiktiga med att prata illa om en massa saker av rent politiska skäl. Det är det som är min poäng. Per Bolund vill ha vindkraft, men han vill inte att jag som energiminister, Centerpartiet som leder detta och regeringen ska lyckas. Det är paradoxen i debatten. Jag är helt säker på att Per Bolund i grunden vill ha mer vindkraft. Men då måste han också vara varsam med vad det är han säger och hur han förklarar situationen.

Det är bra att det förs en dialog om hur vi följer detta och hur vi hela tiden justerar våra regelsystem och annat så att det här ska bli bättre, vilket är vår avsikt. Det är klart att det är ett komplicerat system. Utbyggnad, finansiering, nätutbyggnad, tillstånd – alla de här sakerna måste vara på plats. Det behövs bara att något fallerar så blir det lite oro. Vi har

haft en finanskris också. Men i grunden vet alla vart vi är på väg. Vi ska ha 50 procent förnybart 2020. Det vill till att investeringarna fortsätter i den takt som sker. Det är vår ambition, och så ser också verkligheten ut, tack och lov. Det gläder jag mig åt.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på interpellation 2009/10:169 om nationell samling kring kreativa näringar

Anf. 10 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Luciano Astudillo har frågat mig vilka initiativ jag är beredd att ta i syfte att skapa en nationell samling och samordning kring de kreativa näringarna i Sverige för att därigenom utveckla, effektivisera och främja tillväxten inom dessa branscher.

Den 17 september förra året presenterade jag och kulturminister Lena Adelsohn-Liljeroth en gemensam handlingsplan för de kulturella och kreativa näringarna. Syftet med handlingsplanen är att skapa goda förutsättningar för entreprenörer och företagare inom detta breda fält.

I handlingsplanen har vi lyft fram en rad åtgärder som vi bedömer som särskilt angelägna för företag som verkar inom kulturella och kreativa områden. Vi vill dessutom gärna se ett ökat utbyte mellan kultur och traditionellt näringsliv.

Tillväxtverket, Vinnova och Tillväxtanalys, myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, ansvarar för genomförandet av handlingsplanen tillsammans med flera nationella kulturmyndigheter. Vi anser att det är viktigt att våra myndigheter samarbetar, eftersom det handlar om tvärsektoriella verksamheter där kultur och kreativitet behöver sammankopplas med entreprenörskap och företagande och vice versa.

Vidare har regeringen i årets budgetproposition aviserat en satsning på de kreativa näringarna om 60 miljoner kronor under perioden 2010–2012. Tillsammans med de 13 miljoner kronor som tidigare avsatts för handlingsplanen blir det sammanlagt 73 miljoner som satsas på kreativa näringar under en fyraårsperiod. Det är en satsning som ska leda till att just utveckla, effektivisera och bidra till en hållbar tillväxt inom dessa branscher.

Svaret är alltså att regeringen redan gör det som Luciano Astudillo efterfrågar.

Anf. 11 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka näringsministern för svaret.

Sverige är ett kreativt land. Många människor lever på sin kreativitet, skaparkraft och talang. Det skapar både jobb och tillväxt, men det skapar också fantastiska upplevelser för oss som får möjlighet att avnjuta dessa skapelser.

Handlingsplanen är en naturlig fortsättning på det som gjorts under lång tid för att stötta de kreativa branscherna i Sverige. Det finns ett

inslag där som jag är beredd att ge mitt stöd fullt ut. Handlingsplanen kan också vara en plattform att samlas och samverka kring.

Men det jag och många med mig efterlyser är nästa steg, inte den naturliga följden av det vi har gjort under många år tidigare med KK-stiftelsens stöd. Vad är nästa språng för att verkligen ta till vara den enorma kreativitet som finns i vårt land, alla de kreativa, skapande och talangfulla människor vi har i Sverige? Det jag inte ser i handlingsplanen är de breda investeringarna och satsningarna för att stötta olika branscher.

Dataspelsbranschen är i dag oerhört framgångsrik i Sverige. De spel som produceras i vårt land skulle i filmbranschen beskrivas som Hollywoodfilmer. Vi har enormt många modeskapare. Det har vi diskuterat flera gånger, Maud Olofsson. Detta gäller också musikbranschen. Trots det som hänt med teknikutveckling och digitalisering finns det ändå enormt många musiker som skulle kunna ge oss ett nytt musikunder, som det vi upplevde på 90-talet. Här finns enormt mycket att göra. Jag ser inte i handlingsplanen de breda satsningarna och investeringarna för att möta möjligheten att göra Sverige till ett mer kreativt land.

Ta skolan och forskningen till exempel! Ta exportstödet och medverkan på olika mässor ute i världen! Ta också den aktiva näringspolitiken branschvis på de här områdena! Runt om i världen, också i våra nordiska grannländer, ser vi hur initiativ tas för att på det nationella planet följa upp allt det som görs av många duktiga företagare, kreatörer och skapare samt de regionala politiker och myndigheter som också jobbar med att lyfta de här branscherna.

Jag efterlyser det nationella initiativet. Vad ska vara drivkraften som ska hålla ihop allt detta? Planen i all ära – flera av initiativen där är bra. Möjligheten till samverkan finns möjligtvis. Men det som inte finns är detta: Hit ska vi, här är visionen och här är de breda satsningarna för att göra Sverige mer kreativt!

Anf. 12 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag beklagar om Luciano Astudillo inte har läst planen. Det är precis detta som står i planen. Nästa steg är att försöka samla de aktörer på nationell nivå som jobbar med detta. Vi har gett uppdrag till de myndigheter som i det här fallet är direkt ansvariga.

Många av våra myndigheter har jobbat med ett mer traditionellt näringsliv. Man har inte sett de kreativa näringarna som den tillväxtpotential de är. Jag har till exempel gett ett särskilt uppdrag till Almi. Inom den organisationen måste man få bättre kunskap. Jag vet att många av de företagare som har vänt sig till våra myndigheter och annat inte har fått tillräckligt med hjälp för att det inte finns tillräcklig kunskap.

73 miljoner kronor är satsade på detta. Det är en kraftfull satsning på dessa delar. Men det är inte bara det. Det handlar i grunden också om de generella företagsvillkoren. Det är klart att när vi har sänkt arbetsgivaravgifter, egenavgifter och annat spelar det roll också för den här näringsgrenen och de här näringarna. Det är oftast småföretagare med ganska små marginaler. Kan man minska kostnaderna för dem ökar deras möjligheter att verka och satsa. Jag vill hamna i ett läge där kreativa människor ser att företagsformen är ett bra sätt att ta sig fram och skapa sysselsättning och bra företag.

Vi jobbar inte bara nationellt utan också nordiskt. Inom det pågående nordiska arbetet är vi mycket aktiva från svensk sida. Att inte bara se det som en nationell fråga är också ett sätt att lyfta detta. Även på EU-nivå och inom OECD jobbar vi med de här delarna.

Det är alltså en kraftfull satsning som regeringen gör. Jag tycker att det är viktigt.

Jag skulle också vilja anlägga ett ungdomsperspektiv på detta. Vi vet att många ungdomar finns inom de kreativa näringarna. Det är verkligen en fråga om generationer. Generationen som snabbt fick tillträde till Internet, datakunskap och annat har en helt annan syn på nya affärsmöjligheter och nya innovationer än vad min generation har. Därför satsar vi också på ungas innovationer som ett särskilt program. Jag vill lyfta fram detta speciellt. Jag tror att Sverige har otroligt mycket att vinna på om alla dessa människor ser affärsmöjligheter i de här sakerna.

Jag pratade med ett företag från Umeå, som jag brukar nämna ibland, som säljer trumljud. Det är ett företag i Röbbäck som är väldigt framgångsrikt och som nu vidgar sin marknad. Jag träffade en av ägarna för ett litet tag sedan och frågade hur det gick. Det gick jättebra och de utökade sin verksamhet, men de hade ett problem. Det var kompetenstillförseln i företaget. Umeå kommuns socialdemokratiska ledning hade sagt att man skulle stänga replokalen i Umeå. Det var den största rekryteringsbasen för personal till det här företaget. Där tror jag också att vi måste fundera över, och det gäller många kommuner, hur kompetensutvecklingen sker. Det kanske inte är via utbildning på olika sätt utan det kan vara just replokalerna som är det viktiga.

Jag tror att vi måste tänka nytt. Jag har verkligen försökt att engagera mig kraftfullt för att lyfta de här delarna. När vi nu diskuterar så mycket fordonsföretag och annat måste vi också klara av att diskutera just de här sakerna för att vidga vårt näringsliv och öka jobbtillväxten.

Anf. 13 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Först har jag en vädjan till Maud Olofsson som står här i kammaren och påstår att jag inte har läst planen. Det tycker jag är på gränsen till att förolämpa en riksdagsledamot.

Vi har haft debatt till exempel om kapitalförsörjningen för den här typen av företag. Jag pekar just på en del av de problem som Maud Olofsson också senare tar tag i genom att ge Almi ett särskilt uppdrag för kulturskapande. Det är klart att kulturskaparna, de kreativa näringarna, har speciella behov. Modebranschen till exempel med sina höst- och vårkollektioner har inte samma struktur som annat näringsliv. Det är klart att det är väldigt bra att man i den här planen tar upp hur kapitalförsörjningen till de här företagen går.

Det är också bra med en generell småföretagarpolitik. Inte minst kompetensförsörjningsfrågan är viktig. Det har vi pratat om många gånger så det är inte det. Men fortfarande saknar jag den breda ansatsen.

Ta dataspelsbranschen. Jag besökte Massive i höstas, ett av våra stora företag som jobbar med dataspel. De har hundra anställda i Malmö och ingår i en koncern som är global. De producerar som sagt fantastiska dataspel.

Vd för företaget efterlyste industrinära forskning. Vad menar han då? Han menar att den teknik och den kunskap som uppnås när man utveck-

lar framtidens dataspel är sådant som också kan erbjuda enorm samhällsnytta. Ta till exempel spel som har någon form av artificiell intelligens, som lär sig själva. Man utmanas alltså på något sätt av dataspellet som under spelets gång lär sig av sin motståndare och därmed blir svårare och svårare. Det finns enorma möjligheter att utveckla den kunskapen när det gäller skolan och utbildningssektorn.

Likadant är det när det handlar om att översätta rörelse i rummet till rörelse i tekniken. Det ger enorma möjligheter för rehabiliteringssektorn. Det finns mycket mer av breda satsningar som skulle ha kunnat göras för att stödja dataspelsföretagen med industrinära forskning.

När det gäller mode sade Stefan Persson, en inte helt obekant person, största ägaren i Hennes & Mauritz, i Dagens Industri i höstas att ingen utomlands känner till det svenska modeundret. Det är klart att jag har mött många av de här kreativa människorna som ägnar ett liv åt att skapa ett eget märke, en design. De är oerhört kreativa. De har gått bra utbildningar som vi har här, men de behöver också stöd för att komma ut i världen. Det pekar Stefan på i sin intervju. De breda satsningarna på export finns inte. De här unga skaparna behöver komma ut på en världsmarknad från första dagen. Det är inte som att öppna en butik där man säljer inom de närmaste kvarteren. Det är klart att här finns mycket kvar att göra.

Ta musikbranschen som gavs väldigt lite resurser på 90-talet. Att aktivt stötta musikskaparna att finnas där musikmässorna hölls, att dela ut det exportpris som Leif Pagrotsky startade var små insatser som innebar att vi kom ut i världen med musik. Det gör man än i dag. Men digitalisering och teknikutveckling gör det mycket svårare för många av de små skaparna. Där borde en aktiv näringspolitik också finnas med för att stötta.

Jag tycker att mycket av det Maud till sist gjorde under sin mandatperiod var bra, men otillräckligt.

Anf. 14 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! När jag undrar om Luciano Astudillo har läst planen beror det på att Luciano Astudillo säger att det inte händer någonting. Det är ju inte sant. Det händer väldigt mycket på väldigt många områden, både nationellt, nordiskt, i EU-sammanhang och när det gäller OECD.

Jag uppskattar mycket det engagemang som Luciano Astudillo har i de här frågorna. Jag tror att det är äkta och viktigt för Luciano Astudillo. Det är inte det jag ifrågasätter, men det är också viktigt, tror jag, att man när man ser saker och ting hända också kan säga att det är bra.

Jag ska ta några exempel. Jag har nämnt Almi där vi har gett ett nytt uppdrag, nya ägardirektiv till Almi att öka kunskapen kring det här och förbättra finansieringen.

Innovationsbron har fått ett liknande uppdrag där vi säger att man ska öka inflödet av kommersialiserbara innovationer inom den kulturella sektorn och de kreativa näringarna. Det är också ett sätt att använda de instrument och verktyg som vi har till att även omfatta dessa.

Tillväxtverket har ju en Internetbaserad branschguide som heter Företagsguiden. Den kommer att heta verksamt.se. Där finns också särskild information för de kulturella och kreativa näringarna.

Tillväxtverket kommer också att ha i sitt uppdrag att främja entreprenörskap på universitet och högskolor och ska ta fram ett pilotprojekt som uppmärksammar de konstnärliga utbildningarna. Det är också ett sätt att öka dessa. Där ser man också att universitet och högskolor blir ännu mer aktiva på det här området. Designhögskolan i Umeå är ett jättebra exempel där man verkligen fokuserar på de här delarna.

Kreanord är det nordiska arbetet kring den kreativa ekonomin och här finns ett nordiskt dataspelsprogram. Men det är klart att alla företag inte finns med här.

Jag tror att vi med de instrument som vi har – forskning, innovation, innovationsbroar och alla de här verktygen – måste öka insatserna för att de här näringarna också ska se det som tillgångar, så att det inte bara blir de traditionella näringarna som omfattas av detta.

Min ambition som näringsminister innebär att de signaler som jag ger till de här myndigheterna är att de måste vidga sin syn: Ni måste se tjänsteföretag, ni måste se de kreativa näringarna och ni måste se att de är en tillväxtpotential! Vi kan inte bygga upp nya myndigheter hela tiden för olika saker, utan vi måste få våra myndigheter att verkligen ägna sig åt det som både hör till vår historia och det vi är duktiga på och att titta på det nya och framtiden.

Sedan är det ju så att vi i vår regionala tillväxtpolitik har olika program som vi jobbar med. Där finns de kreativa näringarna också med som en aktiv del. Det finns miljarder kronor inom det här området. Det är självklart att det regionalt pågår ett antal projekt, ganska många, som är väldigt viktiga. Dem försöker vi också att stimulera.

I det här programmet pratar vi också om en funktion som vi kallar för designmäklari. Det vi ser är att många små företag har väldigt många produkter och är duktiga på sin produktutveckling, men de är inte lika duktiga på försäljning. Jag tror att vi måste hitta former för de här små företagen att dels komma till det mer traditionella näringslivet och sälja sina tjänster, dels kunna genomföra gemensamma designuppdrag där de här småföretagen verkligen kan få möjligheter att sälja.

Umeå flygplats, som precis har byggts om, har haft en sådan funktion. Det har också gjort att väldigt många små företag faktiskt har kunnat leverera sina soffor, sina glasväggar, sina textilier och annat. Jag tror att det är mycket viktigt att se att vi har väldigt många små företag som behöver hjälp med att komma till marknaden. Det gäller mode, det gäller design och mycket av detta.

Det återstår mycket att göra men det här är ett bra steg på vägen för att verkligen lyfta fram de här frågorna.

Anf. 15 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Jag förstår att Maud Olofsson har varit oerhört pressad under den senaste tiden av många olika skäl. Jag konstaterade i mitt första inlägg att det inte finns anledning för Maud att vara dryg, som hon var när hon påstod att jag inte har läst programmet. Vi har debatterat och samtalat om denna fråga i snart fyra år. Vi har diskuterat dataspelsbranschen, modebranschen, design, musikbranschen och de små företagens villkor. Engagemanget och idéerna har funnits där. Jag har lyft upp de goda exemplen runt utbildningar, inte minst på högskolorna, till exempel Kreatör plus. Vi vet att bara för att du är en duktig kreatör behöver

du inte vara en bra entreprenör. Den typen av utbildningar är oerhört viktiga för att klara sig själv, att kunna flyga med egna vingar, att kunna leva på den talang man är duktig på.

Jag efterlyser – och det saknas i programmet – den nationella samlingen, att precis som finländarna starta Creative Industries Finland, eller som i Österrike, eller som britterna med Cool Britannia som sedan följdes upp med Creative Britain, att på riktigt, på allvar, tro på branschen. Fler ska kunna leva på sin talang och kreativitet.

Det är bra initiativ som saknas. Det har jag sagt till Maud Olofsson flera gånger. Det ska vara en naturlig följd av det som gjorts tidigare. Men nästa steg har inte blivit de breda satsningarna och investeringarna så att Sverige kan bli ett mer kreativt land där fler kan leva på sin talang, inte minst unga människor.

Anf. 16 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag har i mitt svar försökt att beskriva alla de saker som händer på området. Det är vad Luciano Astudillo borde se. Vad han efterfrågar gör regeringen redan. Det är viktigt att i ett sådant här svar se att det man vill och efterfrågar kan regeringen göra även om regeringen är av en annan färg.

Luciano Astudillo och jag är överens om att det är viktigt att se näringarna, inte minst i ljuset av den diskussion vi har haft om bland annat fordonsindustrin. Vi måste klara av att se att det måste växa fram nya näringar som ger nya jobb. Jag har försökt beskriva sådant i dessa sammanhang. Det här är ett sådant område.

Jag skulle vilja ägna några ord åt skolan. Vi jobbar med en satsning på entreprenörskap i skolan. Det spelar en roll för dessa näringar. Om vi får våra ungdomar att behålla sin kreativitet och skaparkraft kommer också mycket att utvecklas som näringar framöver. Många av våra ungdomar kommer att välja företagen som form. Jag tror mycket på detta.

Det är nästan omöjligt att se alla möjligheter som finns inom musik, film, mode, konst och design. Det finns otroligt mycket att göra. Det här är en bra plattform. Det är första gången vi samordnar våra insatser på det sätt som Luciano Astudillo efterfrågar. Det är första gången vi gör det med hjälp av ett brett anslag gentemot myndigheter. Vi jobbar med både generell företagspolitik och speciella satsningar. Vi tvingar våra myndigheter och organisationer att också jobba med denna sektor. Det är första gången som detta händer. Det är därför jag är både stolt och nöjd – som socialdemokrater brukar säga – över att allt detta händer när jag är näringsminister. Jag hoppas att också Luciano Astudillo uppskattar detta.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2009/10:178 om vargjakten

Anf. 17 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru talman! Wiwi-Anne Johansson har ställt ett antal frågor till mig om vargjakten och undrar bland annat vilka åtgärder jag avser att vidta för att vargstammen ska vara livskraftig, framtida vargjakt ska vara ”be-

gränsad och strikt kontrollerad” och vargpolitiken ska baseras på vetenskaplig grund och om licensjakten ska omprövas.

Jag vill ha friska och levande vargar i de svenska skogarna, både nu och i framtiden. Forskarna har slagit larm om att läget för vargarna är ”genetiskt akut”. Jag har tagit initiativ till en rovdjurspolitik som för första gången bemöter detta, det vill säga det verkliga hotet mot de svenska vargarna.

Fakta ur forskarrapporterna som lämnats till Naturvårdsverket är att inaveln hotar fortplantningsförmågan på lång sikt. Kullarna har redan minskat kraftigt och i vissa fall halverats. Vargarna härstammar från tre individer och är i genomsnitt väsentligt mer besläktade med varandra än helsyskon. Några av vargarna uppvisar redan nu skador som är yttre tecken på mycket långtgående inavel. Enligt forskarrapporterna har exempelvis flera fall av kryptorchism, som kan leda till sterilitet, ryggekotsdefekter, som kan leda till förlamning, hjärtfel och njurfel observerats. Som framgår står det klart att vargpolitiken bygger på god vetenskaplig grund.

Därför krävs en aktiv politik som räddar vargstammen. Regeringen har sett till att åtgärder för första gången vidtas som minskar inaveln i vargstammen. Riksdagen har antagit ett nytt mål som innebär att de närmaste fem åren ska upp till 20 vargar införlivas med vargarna i landet. Först och främst ska naturlig invandring underlättas genom att invandrade vargar aktivt fredas inom renkötselområdet och slussas ned genom landet. I andra hand vidtas åtgärder för att vargar som korsar svenska gränsen ska flyttas till mellersta Sverige. Skulle inte dessa åtgärder vara tillräckliga är det tredje alternativet att flytta in vargar från ett annat land. I syfte att ha en god förberedelse för att möjliggöra en sådan flytt om naturlig invandring uteblir ska Jordbruksverket inom kort ges i uppdrag att tillsammans med Naturvårdsverket förbereda aktiv flytt av med den skandinaviska vargstammen obesläktade vargar till Sverige.

Tidigare rovdjurspolitik har misslyckats med att sänka graden av inavel i vargstammen och har inte heller tillräckligt tagit hänsyn till de människor som lever nära vargar. Många har upplevt att de politiska beslut som har fattats av riksdagen inte har varit tillräckligt förankrade i de regioner som har flest vargar. Genom att flytta beslut och ansvar närmare de berörda människorna har vi förbättrat möjligheterna för både vargar och människor. Vi vill att naturvårdare, jägare och landsbygdsbor ska medverka i beslut och ansvar för förvaltningen av rovdjuren och övrigt vilt. Vi inför nu viltförvaltningsdelegationer i varje län med representanter för jägare, naturvårdare, markägare, företrädare för näringarna och förtroendevalda politiker.

Under de senaste fem åren har vargstammen vuxit med i genomsnitt 19 procent per år. Konflikter mellan människor och varg har ökat. I stället för okontrollerad tillväxt behövs förvaltning av vargstammen på en nivå som leder till att den långsiktigt accepteras för vargen i vår fauna. Etappmålet om 20 årliga föryngringar nåddes 2008. Naturvårdsverket gjorde under 2009 bedömningen att det fanns ett utrymme för begränsad och strikt kontrollerad jakt efter varg utöver skydds jakt. I propositionen *En ny rovdjursförvaltning* som antogs av riksdagen i oktober 2009 öppnades möjligheten för licensjakt. Regeringens krav var att jakten skulle

vara begränsad och strikt kontrollerad och konstaterade att Naturvårdsverket har uppgiften att meddela närmare villkor och föreskrifter för jakt.

Inför vinterns jakt på varg utarbetade Naturvårdsverket villkor. Där ställs krav på registrering av jägare och jaktledare, på uppdatering minst en gång varje timme av antalet kvarvarande djur som får fällas, på rapportering av fälld varg och slutligen på en noggrann besiktning av skottplats samt obduktion av fällda djur.

Den jakt som nu genomförts skedde under optimala jaktliga förhållanden med spårnö inom hela jaktområdet en tid innan jaktens början samt under goda väderförhållanden. Intresset för jakten var stort. Ungefär 4 500 personer deltog. När jakten avblåstes hade 27 vargar skjutits, varav en överskjutning i Dalarnas län. Det är i det sammanhanget viktigt att känna till att Naturvårdsverket kalkylerat med en viss risk för överskjutning i sitt beslut om jakttilldelningen till länen. Dessutom hade Naturvårdsverket i sitt beslut lämnat utrymme för förvaltning av varg vid skydds jaktssituationer som kunde uppstå efter licensjaktens avslut. Naturvårdsverket kommer under mars månad att redovisa en utvärdering av resultatet av jakten och jaktens genomförande.

Besiktningarna under jakten och av vargarna som påskjutits visar att skotten i flera fall inte träffat rätt, det vill säga att det fanns en andel dåliga skott. Det är viktigt att ställa frågan om det kan behövas en riktad utbildning för de jägare som ska jaga varg. Det är också viktigt att utvärdera hur rapporteringssystemet fungerat. Det samlade resultatet av den pågående utvärderingen får visa om jakten skedde i enlighet med riksdagens beslut.

Resultatet måste naturligtvis beaktas inför beslut om nästa års jakt. Min uppfattning är att vi kommer att fortsätta jaga varg. Jakten har en betydelse för acceptansen av varg i vargtäta områden och för de åtgärder som kommer att genomföras för att komma till rätta med inavelsproblemen.

Regeringens politik innebär att Sverige ska ha en vargstam som överstiger 200 vargar. Det viktigaste för den närmaste tiden är att vargstammen ska bli livskraftig, och därför ska obesläktade vargar införlivas i den svenska vargpopulationen. Under tre år sätts ett tillfälligt tak på 210 vargar för antalet vargar i Sverige. Hur många vargar som långsiktigt behövs för att vargstammen ska vara frisk och livskraftig ska avgöras på grundval av noggranna forskarbedömningar.

Anf. 18 WIWI-ANNE JOHANSSON (v):

Fru talman! Tack för svaret, som mer var en redogörelse för den process som ledde till att 4 500 jägare var ute för att fälla de 27 vargar som Naturvårdsverket hade gett tillstånd till! De fick fällas oavsett kön och ålder, oavsett genetisk status. För det hade man ingen aning om när man sköt dem.

Det visade sig vid obduktionerna att de inte var riktigt så halta och lytta och sjuka som miljöministern vill säga. Jag vill säga att jag vet om att till exempel Galvenreviret var undantaget och också något annat.

Men det har blivit ganska mycket debatt. Det har kommit mycket kritik även inifrån jägarled. Det är inte alla jägare som tycker att den här jakten gick till på bästa sätt. Därför är det ganska tråkigt att höra att miljöministern säger, redan innan utredningen har presenterats om hur jak-

ten gick till och innan man vet hur många nya föryngingar som kommer att komma i år, att det kommer att bli licensjakt också nästa år.

Det är ett led i regeringens rovdjurspolitik som jag har svårt att förstå.

Det dröjde inte många månader. Jag stod här för nästan precis tre år sedan med jordbruksminister Eskil Erlandsson och debatterade förändringen i paragraf 28 i jaktförordningen. Det gällde då att gå opinionen mot varg till mötes. Det gällde att skapa acceptans för vargen, hette det då. Bara vi ändrar på den här paragrafen så att man får skjuta varg utanför inhägnat område kommer acceptansen att öka. Den illegala jakten kommer att minska eller förhoppningsvis helt försvinna. Det var argumenten då.

Nu är det licensjakt på varg för första gången på 45 år. Förut var det också miljöministerns argument att man skulle öka acceptansen. Och den illegala jakten ska då försvinna eftersom man nu får gå ut och skjuta en gång om året.

Man säger att det har ökat med 19 procent. Ja, procent kan man använda lite hur som helst. Men faktum är att det inte kryllar av vargar i Sverige. Sverige är ett ganska stort land. Man vet inte var vargarna bestämmer sig för att placera sig, så visst har vissa områden fler vargar än andra, och inavel är ett problem. Men inte ens miljöministern kan väl tro att det ska fungera att skjuta bort inavel.

När det gäller acceptansen undrar jag: Hur kan det komma sig att det är tio länder i Europa som har fler vargar i förhållande till yta och antal människor än vad vi har?

Det finns en undfallenhet från den här regeringens sida. Man går dessa människor till mötes för att stoppa den illegala jakten. Illegal jakt ska stoppas med polisiära metoder och inte genom att man går dem till mötes. Det blir en väldigt konstig rättsuppfattning om man ska göra på det här sättet.

Dessutom hängde licensjakten i propositionen ihop med att man skulle underlätta för vargar att invandra. Fine, jättebra, men börja då där! Sedan skulle man aktivt flytta in varg från andra håll. Vad finns det för vetenskapliga fakta bakom det? Det har skett en enda gång i Sverige. Det var i mitten av 80-talet. Det var en varg som sövdes i Skåne, som flyttades till Bergslagen, som drog från Bergslagen till Halland och som senare sköts.

Sverige är inte Yellowstone. I Yellowstone bor det inga människor. Det är en nationalpark. Jag tycker att det är väldigt egendomligt att man inte använder internationell forskning och annat. Det finns stamträd. Man har räknat ut hur de här är släkt med varandra. Varför använde man inte detta innan man fattade beslutet om att glatt gå ut och skjuta?

Anf. 19 TINA EHN (mp):

Fru talman! Regeringens nya rovdjurspolitik har med licensjakten i vinter fått sin första kontakt med verkligheten. Om man skjuter först och frågar sedan blir det galet och fel. Det är så beslutet om den nya rovdjurspolitiken kan bli ihågkommet.

Jag har läst debattartiklar i bland annat min egen tidning Bohusläningen där miljöministern säger att man har tagit ett helhetsgrepp och är långsiktig och att den svenska vargstammen ska stärkas genom tillförsel av nya vargar och att den under tiden ska hållas på en nivå som skapar

den acceptans som krävs för att vargen ska vara livskraftig och långsiktigt finnas i vår fauna.

Även i svaret på dagens interpellation läser vi om det här och att den tidigare rovdjurspolitiken har varit misslyckad.

Jag tycker att ministern blandar ihop flera saker och dessutom använder dem lite hur som helst. Det första är acceptansen. Det andra är jakten och så kallad förvaltning. Det tredje är genetiken.

Om man nu betänker att rovdjurspolitiken ska anpassas till både människor och djur blir frågan: Hur ska det gå till? Är det så som vi nu har fått uppleva med genomförd licensjakt? Det var 27 individer som skulle skjutas, men det har blivit 29, vad vi har förstått.

Människor runt om i landet har blivit ordentligt upprörda över och besvikna på det här krafttagget mot vargen. Men regeringen säger och tror att detta är lösningen när det gäller acceptansen.

Jag kan inte undvika att vrida och vända på begreppet acceptans, som diskuteras. Jag och Miljöpartiet uppfattar att det är viktigt med acceptansen för rovdjuren. Nu pekar den senaste Fjäll-Mistra-undersökningen på att acceptansen är stor. Ändå vet vi att det finns grupper som inte vill acceptera varg. En del vill ha en ännu mindre stam än det delmål som regeringen tänkt hålla på 200 individer i tre år. Och det finns människor som är oroliga för sina husdjur. Det är absolut så.

Men egentligen bottnar kanske den brist på acceptans som vi får höra om i något annat allvarligt. Det funderar jag på. Det kan handla om att inte bli lyssnad på och om att inte känna tillhörighet i den utveckling som rasar fram. Större städer växer och slukar folk. Kvar blir kampen för affären, skolan, posten och apoteket. Det finns inget bredband, och det är trygghetssystem som svajar. Och man får inte förståelse. Kanske får rovdjuren ta stryk för andra missnöjen.

Är verkligen någon djupare analys gjord då man i regeringens politik satt ett sådant fokus på ett påstått motstånd mot rovdjuren?

Om man verkligen har för avsikt att öka det som kallas acceptans behövs antagligen också en hel del andra insatser. Det behövs förståelse för att vargen är en del av vår natur, att vargen även gör nytta, att den faller djur där rester lämnas kvar och blir mat till andra arter och att den är en del av ekosystemen.

Kunskap kan många gånger överbrygga rädsla. Om man dessutom känner trygghet i att det finns ett intresse från samhället av att satsa på det som är bra när det gäller åtgärder som ger skydd mot rovdjur kan det vara ett steg mot acceptansen.

Jag har inte så mycket talartid kvar, men jag vill i alla fall fråga om de olika stegen i regeringens rovdjurspolitik. Det första steget var tydligen den här licensjakten. Det andra steget är att vi ska få nya vargar i Sverige. Då vill jag passa på att fråga: Hur lång tid kommer det att ta att genomföra det här steget med införsel av nya vargar, som kan tänkas ske och som regeringen har som ett huvudnummer i sin politik?

Ännu intressantare att veta är om det finns någon beredskap för att underlätta för en naturligt, på egna ben, invandrad varg att ta sig genom landet till ett vargområde.

Anf. 20 ERIK A ERIKSSON (c):

Fru talman! Jag vill tacka interpellanten och miljöministern för debatten. Det handlar om en ny rovdjurspolitik som vi har beslutat om här i riksdagen. Runt 90 procent av riksdagens ledamöter står bakom den politik som nu förs. Det tycker jag säger något om acceptansen för den förda politiken som nu blir verklighet. En del av resultatet är jakt.

Det har varit stort fokus på jakten, eftersom det är första gången på mycket lång tid som jakten sker på arten varg i Sverige. Det är bra att så sker. Vi ska därmed kunna höja statusen för ett vilt som i det här fallet är vargen.

Vi jagar björn, och vi jagar lo. Vi ska naturligtvis även kunna jaga varg. Att inte göra det är att göra vargen en otjänst samt att göra våra medborgare en otjänst.

Om jag inte haft någon aning om vad som står i propositionen som ligger bakom beslutet och bara hade läst tabloidpressen skulle nog även jag ha blivit tveksam till det som har hänt i våra skogar i början av januari. Det sätt på vilket man framställer jakten på varg är mycket vinklat.

Men om man har bakgrundskunskapen förstår man att det är en genomtänkt politik. Vi har förankrat den i nästan 90 procent av partierna, delar av propositionen åtminstone. Även det största partiet står bakom delar av det här, bland annat jakten.

Vi har lyssnat på de människor som är berörda. Det går an att sitta i en storstad, varmt och skönt, uppvärmt med hjälp av landsbygdens naturresurser, att sitta på en ledarredaktion och uttrycka åsikter om hur det är på landsbygden.

Ibland framställs vi landsbygdsbor som dysfunktionella älgjägare allihop, även om vi inte jagar. Jag tycker att det är en hemsk syn på våra medborgare att man kan uttrycka sig på det sättet. Jag är glad att inte vår miljöminister har gjort det.

Men det finns i debatten. Det finns till och med från en av de större miljöorganisationerna i Sverige. Man häpnar över att de inte kan resonera på en nivå som gör att vi kan komma framåt i frågan.

Man tar fram exempel med tigrarna i Indien. Det är lika osakligt som att säga att vi bara ska ta hänsyn till utsläppen i Sverige eller bara i Indien när det handlar om klimatet. Jag önskar att nivån kunde höjas ett par tre snäpp.

Jag är själv från Värmland. Vi har levt med vargen under längst tid. Vi hade en hätsk debatt för ett antal år sedan. Nu blossar den upp här.

Jag märker att okunskapen genomgående är stor. Det beklagar jag. Men det är ändå något som är positivt med det. Det är att människor kan lära sig mer. Det finns hopp. Detta är ett led i att vi ska kunna öka kunskapen.

Det totala rovdjurstrycket är för högt. Då får vargen i det här fallet klä skott, om uttrycket ursäktas. Det är ett hårt tryck av rovdjur, lo, varg och även björn, i vissa områden. Det är inte över hela Sverige. Hade det varit 200 vargar i hela Sverige hade vi inte haft den här interpellationen, har jag en känsla av. Det är en liten begränsad yta av Sverige som det handlar om.

Att få acceptans bland de människor som berörs är väl det absolut viktigaste. Annars kommer vi ingenstans. I vissa områden är det ett högt

rovdjurstryck. Det tror jag inte oppositionen riktigt har förstått eller vill inte förstå. Det tycker jag är tragiskt.

Om jakten är laglig är en fråga som har ställts i debatten. Naturligtvis är den laglig. Den följer svensk lag alldeles tydligt och uppfyller de normer som vi ställer upp i Sverige.

Den uppfyller dessutom art- och habitatdirektivet som EU med de 27 länderna tillsammans utformar. De så kallade guidelines har vi följt när vi har tagit fram propositionen. Det tycker jag är viktigt att säga.

90 procent av riksdagen står bakom jakt på varg, och vi har uppfyllt art- och habitatdirektivet. Alltså har vi en möjlighet att göra något åt frågan i positiv riktning. Det är inte något som görs över en januarimånad. Det är ett långsiktigt arbete.

Anf. 21 BENGTT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru talman! Jag tackar för att interpellationen har kommit till stånd och miljöministern för ett utomordentligt arbete i den här svåra frågan. Det har varit en högljudd debatt. Det har påståtts att det har varit ett odemokratiskt beslut, att människor känner sig överkörda, etcetera.

Jag förstår det mot bakgrund av bland annat de tv-debatter som har varit. De har haft en mediologisk utgångspunkt att det gäller att skapa konflikt. Man har tagit den ytterlighet som absolut inte vill ha några vargar och den andra ytterligheten som säger att vi ska ha en fullständigt ohämmad tillväxt. Undra på att människor blir konfunderade!

Bakgrunden är att riksdagen fattade ett beslut 1990 om att vi skulle värna de fem stora rovdjuren och se till att de hade en möjlighet att leva i vårt land. Hela riksdagen stod bakom detta.

De har haft en utomordentligt bra tillväxt, vågar jag påstå. Problemet är att de har lokaliserat sig på ungefär en tredjedel av landets yta. Det är det som är ett problem. Den samlade rovdjurstätteten har blivit för stor på sina ställen. Det är både björn, lo, varg och järv som i viss mån är på samma områden. Då gäller det att lyssna. Det är det vi har gjort.

Problemet var att den förra regeringen med Socialdemokraterna stödda av Vänstern och Miljöpartiet var tondöv. De hade ingen som helst känsla för detta.

Det var genom kraftiga allianskrav under den förra mandatperioden som rovdjursutredningen kom till stånd. Den är på 700 sidor. Den som säger att det inte finns ett underlag till detta beslut ljuger. Dessutom har det gjorts ett antal kompletterande utredningar för att få det här till stånd.

Härifrån riksdagen har vi fört en aktiv dialog med regeringen i den här frågan. Jag råkar vara ordförande i jakt- och fiskeklubben, vilket börjar bli bekant nu. Vi hade en hearing i våras med Naturvårdsverket, LRF, Rovdjursföreningen, Världsnaturfonden, Svenska Jägareförbundet och forskare från Skandulv närvarande. Jag är inte säker på att Tina Ehn och Wiwi-Anne Johansson var med. Jo, förlåt, Tina Ehn var närvarande.

Riksdagens ledamöter fick en möjlighet att få en allsidig belysning av detta. Det tycker jag var bra.

Nu är det sju partier som står upp för de fem stora rovdjuren. Det är viktigt att säga. Sju partier står upp för de fem stora rovdjuren. Det är 88 eller 90 procent av riksdagens ledamöter här inne som står upp för att vi ska jaga dem. Det är dessutom en majoritet av svenska folket som står upp för jakt på vargen.

När det gäller jakten jämför jag med den svenska brunbjörnen. Vi hade precis samma diskussion när jakten på björnen började. Vad har hänt? Vi har fått den största björnstammen någonsin i svensk historia. Vi har över 3 000 björnar i landet. Det tycker jag är ett mycket bra exempel på hur detta kan hanteras.

Jakten gick fort. Det kan bero på att det var bra förhållanden eller på att vi har mer varg än vad vi tror i det här landet. Jag väntar med spänning på utvärderingen.

Det talas om skadskjutningar. Låt mig säga att en skadskjutning är en skadskjutning för mycket. Det måste man naturligtvis försöka nedbringa.

Vi i Moderaterna står upp för de fem stora rovdjuren, men det ska finnas en balans. Vi lyssnar på båda sidor i den här debatten.

Jag har en fråga till båda interpellanterna mot bakgrund av att Socialdemokraterna har gått ut och sagt att de står upp för fortsatt jakt. Hur är det? Kommer Vänsterpartiet och Miljöpartiet att som tidigare hålla tillbaka Socialdemokraterna så att det inte blir någon jakt? Snälla, ge oss ett besked hur det blir! Vi står upp för fortsatt viltförvaltning även på vargen.

Anf. 22 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru talman! Det intressanta och viktiga är att den här diskussionen visar att det stora hotet mot den svenska vargstammen inte är vargjakten utan inaveln. Det är ingen som kan säga emot det påståendet. Det intressanta är då också vad man är beredd att göra åt det.

Vi har från regeringens sida sett jakten som ett sätt att förbereda för att få in friska nya vargar i Sverige. Det är ett faktum att många människor inte har varit hörda. De har varit bortglömda. Deras bekymmer och deras möjligheter att leva i sina bygder har bara viftats bort. Nu är de människorna inte glömda längre.

Samtidigt ska vi se till att det blir möjligt att leva människa och rovdjur sida vid sida. Det gäller också tamdjur. Det finns självklart en skyldighet för oss att se till att vi har alla de fem stora rovdjuren i Sverige. Men vi har också en skyldighet att se till att människor kan skydda sina egna tamdjur. Det är sorgligt att gå ut och ta hand om 10, 15 eller 20 rivna får och lamm.

Wiwi-Anne Johansson är emot flytt av varg, visar det här inlägget. Hon viftar bort det som en omöjlighet. Det har skett en gång på 80-talet. Det visade sig att det inte gick.

Då blir den intressanta frågan: Är lösningen ur Wiwi-Anne Johanssons synpunkt att bara låta en inavlad vargstam fortsätta växa okontrollerat? Det är ju det alternativ som framställs här. Då blir också frågan: Hur många vargar måste du ha i Sverige för att nå målet om gynnsam bevarandestatus? Är i själva verket även din linje att ha ett par tusen vargar i Sverige, som SNF-ordförandens?

Och vad är Miljöpartiets linje? Är det också ett par tusen vargar? Ni säger nej till vargjakt. Ni vill ha en vargstam med gynnsam bevarandestatus. Kräver detta i den inavlade vargstam ni kommer att ha med er politik upp till ett par tusen vargar? Vad är svaret? Precis som Bengt-Anders Johansson sade är det stora partiet bland de rödgröna för licensjakten. Ni är emot den och gör till en stenhård fråga att ni inte kan acceptera licensjakten. Hur blir det om det skulle bli ett majoritetsskifte?

Jag vill också klart säga att vargjakten ska riktas mot områden där vi vet att många inavlade vargar finns. De villkor som Naturvårdsverket nu har ställt bygger på forskarnas bedömningar. Det är just den vetenskapliga grunden.

Wiwi-Anne Johansson säger att man inte hade en aning om hur man sköt. Det är helt enkelt inte sant. Det är tråkigt, tycker Wiwi-Anne Johansson, att vi ska föregripa utvärderingen. Men vi ska inte alls föregripa utvärderingen. Det är den som avgör vilken utformning jakten ska ha i fortsättningen, och det kommer också att vara en mycket noggrann uppföljning av vargstammens utveckling. Det har varit klart och tydligt sagt från vår sida och bekräftas av Naturvårdsverket.

Och upprepa inte det felaktiga påståendet att jag skulle ha sagt att jakten kan åtgärda själva inaveln! Jag ser det där uttalandet cirkulera i medierna, men ingen citerar. Det finns nämligen inget sådant citat. Om Wiwi-Anne Johansson har ett sådant citat ber jag henne ta fram det eller annars ta tillbaka det, för jag har inte sagt så och självklart inte heller menat så.

Vi vet av den samhällsvetenskapliga forskningen att människor verkligen har känt sig ställda åt sidan. Det stora huvudproblemet för att kunna se till att vi får en livskraftig vargstam är acceptansen, och där talar den samhällsvetenskapliga forskningen sitt tydliga språk, och det är den ändringen vi nu har åstadkommit.

Anf. 23 WIWI-ANNE JOHANSSON (v):

Fru talman! Låt mig först säga att varken Vänsterpartiet eller jag personligen är emot jakt. Vi är inte ens emot att man skjuter varg, även om ni kan få det att framstå på det sättet. Man måste naturligtvis ta bort individer som är speciellt defekta och har ett onaturligt beteende och går på tamboskap upprepade gånger. Det är ju ofta samma individer som gör det.

På frågan om hur många vargar vi kan acceptera, kanske 2 000, är det faktiskt ingen som kan svara exakt på hur många vargar vi ska ha. Vi vill förstås inte att det ska vara inavlade vargar; det är ett befängt påstående. Vi säger: Skydda tamdjuren. Ge mer pengar till rovdjursstängsel. Ge ordentligt betalt till renägare och andra som får sin tamboskap riven av varg. Se till att skogsbolagen tar sitt ansvar och inte låter skogarna skjutas ut för att man inte vill ha betande djur. Då finns det mer naturlig föda för vargen att äta.

Detta är några vägar man kan gå, och naturligtvis tycker vi att det är bra att man underlättar för varg att invandra. Det är även ett av våra förslag att underlätta för varg att invandra till Sverige norr- och österifrån. Det tycker vi självklart är bra.

När det däremot gäller att aktivt flytta varg finns det egentligen ingen forskning alls som säger att det har varit lyckat, i alla fall inte som Naturvårdsverket känner till. Det har Naturvårdsverket sagt i mina samtal med dem. Möjligen i Yellowstone, men Yellowstone är väldigt speciellt. Där bor ju ingen, som jag sade tidigare. Det är ett helt annat landskap. Här har vi andra förhållanden.

Det finns alltså andra saker att göra, och jag hävdar att regeringen med miljöministern i spetsen börjar i fel ände för att öka acceptansen. Självklart ska vi ha en dialog med dem som lever där vargarna finns som tätast. Det är givet, men det är inte givet att den dialogen ska resultera i

att man effektuerar de beställningar som man kan önska där ute. Med detta är det inte sagt att ni har gjort precis det, men påtryckningarna har varit starka. Den lobbyn blev oerhört stark med en gång det blev makt-skifte.

En annan sak som jag är orolig för är att man flyttar ned besluten till Viltvårdsdelegationen på länsstyrelsenivå. Det låter ju alltid så väldigt bra att man ska flytta besluten nära dem som berörs av besluten. Jag funderar bara på att det den här gången faktiskt var Naturvårdsverket som bestämde till slut. Man bestämde först hur många vargar som skulle skjutas och i vilka län. Länsstyrelserna fick komma in med sina önskemål, och Naturvårdsverket sade nej till att skjuta av sex vargar på Kroppefjäll i Dalsland i Västra Götalands län. Hur hade det blivit om beslutet hade legat på länsstyrelsenivå, även om Naturvårdsverket även i fortsättningen fick bestämma antalet?

Den utredning som miljöministern talar om ska visa hur jakten har gått till, men man säger att man ska fortsätta med licensjakt innan man vet om den här jakten var så vidare bra. Man sköt urskillningslöst där man fick skjuta, bland annat ett vargpar så att det nu finns valpar som man inte vet om de kommer att överleva. Det var ingen selektiv jakt – om man inte menar att skjuta utanför revir i sig är selektiv jakt.

Anf. 24 TINA EHN (mp):

Fru talman! Jag fick en fråga om vad Miljöpartiets linje är och hur många djur vi vill ha. Är det tusentals djur?

Jag skulle vilja svara så här: Vi vill ha en långsiktigt hållbar vargstam i Sverige. Vi vill att man ska vara överens om hur den ser ut. Att säga ett antal är inget jag kan göra, utan det överlåter jag till dem som har den kunskapen. Men att börja med att skjuta vargen utan att det finns en gemensam bedömning av vad som är långsiktigt hållbart skulle vi inte göra om vi fick bestämma.

När det gäller det här med demokrati och beslut tycker jag att det är jätteviktigt att vi har tagit ett demokratiskt fattat beslut i den här kammaren – absolut. Så är det. Sedan måste man naturligtvis kunna ifrågasätta argumentation och fakta som finns bakom hur beslutet har kommit fram. Jag som representerar dem som faktiskt har en lite annan syn på det här tycker att det är väldigt viktigt att man kan ha en debatt och dialog om hur det har gått till. Jag tror att det ibland också skapar lite mer kunskap kring frågorna.

I propositionen stod det: ”En planerad licensjakt på vetenskapliga grunder bör genomföras så att de individer som visar tecken på inavelsdepression, hög inavelskoefficient eller som bär på defekta anlag avlägsnas från populationen i syfte att reducera risken för fortsatt spridning av dåliga anlag.” Om det nu visar sig att det inte gick att rikta jakten mot detta kan man inte säga att detta första steg i rovdjurspolitiken varit speciellt lyckat.

Nu har vi alla fall redan gjort detta, och då har vi steg 2 som ska genomföras. Jag tycker att det skulle vara intressant att veta vad som skulle hända om vi nu har vargar som börjar vandra till Sverige. Hur ska regeringen hantera det? Det finns ju ingen beredskap, vad jag förstår, för hur man ska kunna låta dem promenera in själva.

Anf. 25 ERIK A ERIKSSON (c):

Fru talman! Jag tror också att det är bra, precis som Tina Ehn säger, att de här två partierna får presentera sin politik så att det kommer fram för våra medborgare. Det finns ändå en del människor i Sverige som har de här åsikterna. Dock anser jag att dessa åsikter i stort sett är helt galna, för de utgår inte från medborgarnas behov och medborgarnas känsla av att klara sin vardag.

Här får vi höra att det går att stängsla in fåren så att vargen inte kommer in. Alla med lite insyn i hur det fungerar vet att det inte är en säker metod. Det kan hålla vargen utanför, men det är inte en alldeles säker metod. Vi kunde till och med se att vargarna i en djurpark i Skåne tog sig ut. Där kan man tala om stängsel som är otroligt säkra i de flesta sammanhang.

Man missbedömer alltså vargen som är ett oerhört intelligent djur. Den är en oerhört intelligent jägare. Det är ett fantastiskt djur som imponerar på många sätt. Man missbedömer det fullständigt. Vi människor har i alla tider, så länge som vi har hållit djur, fått kämpa för att hålla dessa rovdjur ifrån oss. Det är intelligenta djur. Nästan samtliga vargar dör av svält på grund av att tänderna har slitits ut eller att de har blivit blinda. De kan bli ihjälsparkade av en älg. Några blir ihjälkörda av bilar. Men människan har också hanterat vargen som en form av motståndare.

Om vi tänker oss en fårbonde som får sina får tagna gång efter annan. Några får bli kvar. Lammen slaktas och körs till Stockholm för att säljas på en restaurang på Södermalm. Fårbonden kör upp på Hornsgatan men får inte köra där med sin bil för att den har dubbdäck. Ett behov i Stockholm kan vara viktigt – i detta fall luften i närmiljön – och man fattar lokala beslut om det. Ett annat behov kan vara att se till att man kan utföra sina dagliga gärningar – det man lever av.

Vi har lyssnat. Det handlar inte om en lobby, som Vänsterpartiet uttrycker det. Vi har lyssnat på landsbygdens folk. Centerpartiet har lyssnat. Nu ser vi fram mot utvärderingen. Titta gärna på hur det fungerade i Värmland under denna jakt. Det fungerade mycket bra.

Anf. 26 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru talman! Det blir tydligt i denna interpellationsdebatt att Miljöpartiet och Vänstern representerar den ytterlighet när det gäller denna fråga som är helt oresonlig för att hitta en balans när det uppstår en konflikt. Det är de som gör sig till tolk för dem som över huvud taget inte vill lyssna på hur människor har det. De gör sig också till tolk för dem som inte bryr sig om hur den genetiska situationen ser ut för vargstammen. Det gör mig ytterligt bekymrad eftersom jag i andra sammanhang inte har haft anledning att se dem som fullständiga ytterlighetspartier. Men i denna fråga är de det.

Alliansen står upp för en balans i rovdjursfrågan generellt och även när det gäller vargen. Då handlar det om balans mellan de mänskliga krav som finns där man lever sida vid sida. Det handlar om måttfullhet i ansatser, och det handlar framför allt om att lyssna in hur människor har det.

Låt oss ändå slå fast att när man kommer till ett vägsäl där det inte är förenligt med två olika intressen måste de mänskliga intressena alltid ha företräde. Har vi inte den grundläggande värderingen i vårt politiska värv kan vi hamna precis hur snett som helst.

Vi står alltså upp för det regionala inflytande som jag tror är oerhört viktigt, precis som miljöministern har anfört. Vi står upp för de genetiska förbättringar som vi nu ska genomföra. Nu väntar vi på en utvärdering 2012 för att se vad som händer i framtiden.

Efter att ha lyssnat på ytterlighetspartierna här konstaterar jag: Det blir ingen förvaltning av vargen, det blir ingen genetisk förbättring och det blir ingen jakt. Det är vad vi ser framför oss om olyckan skulle vara framme och det blir en rödgrön majoritet.

Anf. 27 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru talman! Jag håller med både Tina Ehn och Erik A Eriksson om att det är bra med en diskussion och att den också kan öka kunskaperna. Jag hoppas att den diskussionen på många håll i Sverige, i många hem och på många arbetsplatser, ska föra perspektiven framåt och närmare varandra.

Det ska självklart vara kontroll när jakt utförs. Jägarna ska registrera sig. Det har varit ett krav. De måste varje timme uppdatera sig om läget i jakten. De måste också omedelbart rapportera om en varg fälls – senast inom en timme. Det blir en besiktning av skottplatsen. Efteråt sker obduktion, och nu ska också dna-analys göras. Så tala inte om att det har varit okontrollerat.

Däremot menar jag att vargjakten ska riktas just mot områden med vargar som uppvisar dessa inavelsdefekter. Utvärderingen får visa om avgränsningen har varit tillräcklig.

Naturvårdsverkets bedömning har byggt på forskarnas bedömningar, och forskarnas bedömningar har varit att det är bara Galvenreviret som innehåller vargar som är så opåverkade av inavel att det finns skäl att skydda dem. I övriga delar menar man att inavelsgraden är så hög, så allvarlig och så hotande att det inte finns skäl att göra en större selektion.

Men låt oss bedöma det nu när vi går igenom utvärderingen. Jag tänker vara noggrann. Jag tänker inte heller lägga fingrarna emellan om det visar sig att jägare inte har följt kontrollkraven, om de har slarvat och om detta inte har skett som det ska.

Låt mig också rätta till ett missförstånd som ofta finns. Det är var tionde till tjugofemte varg som visar ryggsador, hjärtfel, njurfel eller inavelsdepression, som det kallas. Det betyder inte att det inte är många fler vargar som bär på dessa anlag. Vi vet därför ännu inte vilka anlag de vargar som har fällts har. Det är det som nu ska visa sig vid dna-test. Alldeles för många har alldeles för snabbt varit ute med alldeles för dåliga kunskaper och påstått att detta visade att vargarna var friska. Det är inte sant. Det är anlagen som det handlar om eftersom vi pratar om genetik och att inte låta inaveln gå så långt att den också leder till akuta och uppenbara fel på vargarna. Som tur är har det ännu inte blivit riktigt så utspritt.

Men vi är överens på en viktig punkt, och det är att vi ska ha en långsiktigt hållbar vargstam i Sverige. Då blir frågan: Hur uppnår vi det?

Regeringen har valt en väg där vi förbereder för att nya och friska vargar ska komma in i Sverige genom att inleda med jakt.

Ni säger: Det är helt fel! Lyssna inte på människorna! Kör på! Låt en inavlad vargstam växa okontrollerat! Det är ert recept och ert alternativ.

Nu hör jag visserligen att så fort ni börjar pressas börjar ändå nyanserna komma fram. Wiwi-Anne Johansson säger att ni inte är helt emot jakt. Jag tycker att det är en bra nyansering. Men fortfarande värjer ni er helt för att säga hur många vargar det ska finnas i Sverige.

Sanningen är ju att om ni låter en inavlad vargstam växa okontrollerat behöver vi långt fler vargar i Sverige, uppemot fem tio gånger fler vargar, än om det är en frisk vargstam. Det är poängen med att göra vargstammen friskare. Då har vi en långsiktigt hållbar vargstam som vi är överens om att ha utan att den behöver vara lika stor. Konflikterna med människor ute i landsorten behöver inte bli lika många.

Ni är fortfarande svaret skyldiga. Vad är alternativet om Vänstern skulle få majoritet i höstens val? Det finns inte en antydning till svar på den frågan.

Anf. 28 WIWI-ANNE JOHANSSON (v):

Fru talman! Jag sade inte att vi är helt mot jakt. Vi är inte mot jakt, men vi är mot licensjakt på varg under nuvarande omständigheter när vargarna inte är livskraftiga. Det var precis det som jag sade. Det vet, återigen, miljöministern väl. Ingen, vare sig jag, miljöministern eller forskare, kan med säkerhet säga exakt hur många vargar som ska finnas för att vargstammen ska vara livskraftig. Det märker man under tid.

Nej, det är inte så att vi tycker att stammen ska växa okontrollerat med inavlade vargar. Det sade jag inte heller tidigare, utan jag sade att vi vill börja så att säga från den andra vägen. Man måste också se selektivt på detta. Vilka vargar är det som ska skjutas? Man kan inte bara skjuta blint oavsett om de är defekta eller inte. Man måste ha en förvaltningsplan. Enligt Naturvårdsverket ska en förvaltningsplan snart påbörjas. Man irrar alltså runt i skogen och försöker skjuta från höften. Man säger: Nu har vi en högljudd opinion här som inte är tillgodosedd, och då startar vi med licensjakten först. Det tycker jag är olyckligt.

En sak som jag har hört som är bra – om regeringen, bevara mig väl, får fortsatt förtroende och om det ska vara licensjakt nästa år också – är att man i alla fall funderar på att utbilda särskilda jägare. Det hade varit bra mycket bättre om man redan i förväg hade gjort det. Det som är så tråkigt, inte bara när det gäller miljöpolitik och rovdjurspolitik, är följande: Man skyndar sig att ändra, och sedan får man utreda och sopa bort det som blir fel efteråt.

Vi vet alla att det behövs dialog – visst, det vet vi också. Men dialogen börjar inte med att man skjuter bort vargen.

Detta stöds inte av några andra forskare. Det är bara Grimsö man har lyssnat till. Det finns såväl internationell forskning som forskning vid Stockholms universitet som visar på andra sätt att skapa en livskraftig vargstam.

Anf. 29 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru talman! Låt mig bara rätta till några saker. Nu skjuter vi bort vargarna, påstods det. Nej. De vargar vi skjuter motsvarar inte ens tillväxten

av vargstammen. Vi är inte ute och skjuter ”blint”, som det sades. Jag har precis beskrivit hur kontrollen går till. Det är inte så att man ”irrar runt”, som det också sades, och ser var man ska skjuta varg. En mycket noggrann planering har genomförts.

Det är självklart att vi nu när Sverige genomför licensjakt för första gången på många år – något som är vanligt i våra grannländer, vilket många har lätt att glömma bort – också ska ta vara på erfarenheterna och dra lärdomar. Jag har inget att skämmas för men är inte heller ett dugg orolig för att på allvar utvärdera, dra slutsatser och se hur man kan göra det bättre nästa gång. Det är inte att städa upp i efterhand; det är att se till att ta självklara steg framåt.

Vi har också en mycket hög beredskap för att myndigheterna ska kunna hjälpa varg ned genom renbetesområden och senare även flytta varg om det behövs. Naturvårdsverket är redan i gång med det arbetet; Jordbruksverket får nu också ytterligare uppdrag.

Den senaste tidens vargjakt har visat att vi har perspektiv som står mycket långt ifrån varandra. Det är avgörande viktigt att flytta dem närmare varandra. Det är därför jag riktar en mycket bestämd uppmaning till debattörer i bägge ytterligheterna: Det är viktigare att samlas kring långsiktiga lösningar som ligger i linje med den breda majoriteten av svenska folket än att bara ta kortsiktiga mediepoäng.

Regeringen är beredd att ta ansvar och skapa samling. Det är inte ytterligheterna som kommer att få rätt, varken de som säger att vi inte ska ha någon varg alls i Sverige eller de som säger att vi ska ha tusentals vargar. Vi kommer med gemensamma tag att se till att vi har levande och friska vargar i svenska skogar också i fortsättningen.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Anmälan om inkomsten faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2009/10:FPM46 Koldioxidkrav för lätta nyttofordon *KOM(2009)593* till miljö- och jordbruksutskottet

7 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Justitieutskottets betänkanden
2009/10:JuU10 Avskaffande av preskription för vissa allvarliga brott
2009/10:JuU14 Mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer
2009/10:JuU15 Våldsbrott och brottsoffer

8 § Anmälan om interpellationer

Prot. 2009/10:66
29 januari

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 28 januari

2009/10:201 Beskattningen av pensionärer i Sverige och andra länder

av *Hans Olsson* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:202 Pensionärerna och skatten

av *Laila Bjurling* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:203 Sveriges pensionärsskatt i ett omvärldsperspektiv

av *Kurt Kvarnström* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

den 29 januari

2009/10:204 Förkortad handläggningstid vid migrationsärenden

av *Bodil Ceballos* (mp)

till statsrådet Tobias Billström (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 2 februari.

9 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 28 januari

2009/10:450 Trafiksäker snöröjning

av *Lars Gustafsson* (kd)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2009/10:451 Islamism och islamofobi

av *Birgitta Eriksson* (s)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2009/10:452 Problem för invandrade att få ID-kort

av *Göte Wahlström* (s)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2009/10:453 Beslut om Bolmentunneln som riksintresse för dricksvattenförsörjningen

av *Jacob Johnson* (v)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2009/10:454 Könstillhörighetsutredningen

av *LiseLotte Olsson* (v)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

Prot. 2009/10:66
29 januari

2009/10:455 Arbetslöshetsersättning för förtroendevalda
av *Berit Högman* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2009/10:456 Butiksrån som en arbetsmiljöfråga

av *Ronny Olander* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2009/10:457 Dominikanska republiken

av *Carina Hägg* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2009/10:458 Statliga aktörers närvaro på mindre orter

av *Hans Olsson* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

den 29 januari

2009/10:459 Kvotering till bolagsstyrelser

av *Esabelle Dingizian* (mp)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 2 februari.

10 § Kammaren åtskildes kl. 10.42.

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Eva-Lena Ekman

1 § Ledighet	1
2 § Anmälan om kompletteringsval till utskott	1
3 § Svar på interpellation 2009/10:168 om utvecklingen för kooperativ vindkraft	2
Anf. 1 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	2
Anf. 2 PER BOLUND (mp).....	2
Anf. 3 ROGER TIEFENSEE (c).....	4
Anf. 4 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	5
Anf. 5 PER BOLUND (mp).....	6
Anf. 6 ROGER TIEFENSEE (c).....	7
Anf. 7 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	7
Anf. 8 PER BOLUND (mp).....	8
Anf. 9 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	9
4 § Svar på interpellation 2009/10:169 om nationell samling kring kreativa näringar	10
Anf. 10 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	10
Anf. 11 LUCIANO ASTUDILLO (s).....	10
Anf. 12 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	11
Anf. 13 LUCIANO ASTUDILLO (s).....	12
Anf. 14 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	13
Anf. 15 LUCIANO ASTUDILLO (s).....	14
Anf. 16 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	15
5 § Svar på interpellation 2009/10:178 om vargjakten	15
Anf. 17 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	15
Anf. 18 WIWI-ANNE JOHANSSON (v).....	17
Anf. 19 TINA EHN (mp).....	18
Anf. 20 ERIK A ERIKSSON (c).....	20
Anf. 21 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m).....	21
Anf. 22 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	22
Anf. 23 WIWI-ANNE JOHANSSON (v).....	23
Anf. 24 TINA EHN (mp).....	24
Anf. 25 ERIK A ERIKSSON (c).....	25
Anf. 26 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m).....	25
Anf. 27 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	26
Anf. 28 WIWI-ANNE JOHANSSON (v).....	27
Anf. 29 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	27
6 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	28
7 § Bordläggning	28
8 § Anmälan om interpellationer	29
9 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	29
10 § Kammaren åtskildes kl. 10.42	30